

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 430/2018-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. septembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátom Mgr. Vladimírom Šárnikom, Rožňavská 4380/2, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 23 CoP 17/2016-347 z 18. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2018 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 23 CoP 17/2016-347 z 18. apríla 2016.

Sťažovateľka v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu v konaní o určenie výživného na maloleté deti. Okresný súd Skalica podľa nej fakticky neaplikoval zákonnú domnienku príjmu vo výške dvadsaťnásobku životného minima (v tom čase suma 3 961,80 €), ako mu to kogentne ukladá § 63 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ale za príjmy otca považoval sumu vo výške jeho deklarovanych mesačných výdavkov, a to sumu 1 000 €.

Ďalej v sťažnosti uviedla: *«Prvostupňový súd sa vo svojom rozhodnutí obmedzil na strohé konštatovanie, že „takto určená výška výživného zodpovedá ako možnostiam a schopnostiam povinného, tak aj odôvodneným potrebám oprávnených maloletých detí s prihliadnutím na ich vek, zdravotný stav, osobné potreby, náklady so školskou dochádzkou a záujmovými krúžkami“ (strana 15, druhý odsek prvostupňového rozsudku), bez toho aby tento svoj všeobecný a nekonkrétny záver vysvetlil.*

Odvolačný súd vo svojom rozhodnutí uvádza, že je potrebné rozlišovať, či ide o príjem určený z reálnych podkladov, resp. príjem určený spôsobom zvoleným prvostupňovým súdom (fiktívny príjem), (strana 12 posledný odsek odvolacieho rozhodnutia). Ďalej však túto svoju úvahu odvolací súd nerozvinul a fakticky prebral právne závery prvostupňového súdu, keď uzatvoril, že sa prvostupňový súd vysporiadal s určením výživného pre maloleté deti správne a preto prvostupňový rozsudok potvrdil v časti určenia výživného.

Účelom ust. § 63 ods. 1 zákona o rodine je predovšetkým reagovať na rozšírenú nežiaducu prax, keď osoby zaťažené vyživovacou povinnosťou deklarujú zjavne nepravdivo nízke príjmy so zámerom dosiahnuť určenie nízkej vyživovacej povinnosti. Predmetné ustanovenie má pritom aj sankčný charakter, keďže výšku fiktívneho príjmu stanovilo kogentne v relatívne vysokej sume, čo má povinné osoby odrádzať od pokusov deklarovat' čo najnižší príjem. Bez existencie sankčného prvku by sa povinným osobám vždy oplátilo klamať o svojich príjmoch, keďže v prípade neúspechu by sa ich situácia nijako nezhoršila oproti situácii deklarovania pravdivých príjmov.

Súdy však v prípade sťažovateľky tento sankčný charakter ust. § 63 ods. 1 zákona o rodine svojim rozhodnutím úplne popreli, keď vecne nevychádzali zo zákonnej fikcie príjmu, ale voľnou úvahou, na ktorú im však zákon v tomto prípade nedáva žiadny priestor, stanovili príjem otca omnoho nižší, fakticky vo výške jeho výdavkov. Takýto postup úplne

popiera samotnú existenciu ust. § 63 ods. 1 zákona o rodine, keďže na skutkový záver, že príjmy otca sú minimálne vo výške jeho výdavkov, nie je potrebné žiadne osobitné ustanovenie.

Súdy teda aplikovali ust. § 63 ods. 1 zákona o rodine v extrémnom rozpore s jeho znením aj účelom a zmyslom.

Rozhodnutím prvostupňového aj odvolacieho súdu tak bolo porušené ústavné právo sťažovateľky garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Sťažovateľka bezvýsledne využila všetky dostupné prostriedky nápravy, keďže proti uzneseniu odvolacieho súdu podala včas dovolanie, ktoré však Najvyšší súd SR odmietol. Iný riadny ani mimoriadny opravný prostriedok nemá k dispozícii.»

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1. Krajský súd v Trnave svojím rozsudkom zo dňa 18 04.2016, č. k. 23CoP/17/2016-347 porušil základné práva sťažovateľky zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

2. Rozsudok Krajského súdu v Trnave svojim rozsudkom zo dňa 18 04.2016, č. k. 23CoP/17/2016-347 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Trnave je povinný zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania na účet jej právneho zástupcu do dvoch týždňov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažnosť smeruje proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 23 CoP 17/2016 z 18. apríla 2016. Podľa zistenia ústavného súdu tento rozsudok nadobudol právoplatnosť vo výroku o rozvode manželstva 12. mája 2016, vo výroku o úprave styku s maloletými deťmi 19. júna 2017 a vo výroku o náhrade trov konania 5. júla 2017.

Vzhľadom na túto skutočnosť sťažnosť doručená ústavnému súdu 8. augusta 2018 bola doručená zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty.

Sťažovateľka sa v texte sťažnosti zmienila o tom, že vo veci podala dovolanie, o ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 5 Cdo 133/2017 z 23. mája 2018 rozhodol tak, že ho odmietol. Sťažovateľka však v petite sťažnosti ústavnému súdu nenamietala porušenie svojho základného práva týmto uznesením.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej

sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Uvedené osobitne platí v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, advokátom. Povinnosti advokáta vyplývajúce zo zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonávať tak, aby boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, III. ÚS 236/07, III. ÚS 334/09).

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2018